

JOHAN KOTLI

9.VIII 1853

12.III 1940

KOTLI, JOHAN, köster¹

Sündinud 9. VIII 1853.aastal

Tobro talus, ²Veriora (end. Palo) vallas Vanemad- talupidajad Peep Kotli ja Liiso (Orasson)

Veriora vallas algas talude ost aasta hiljem kui Meeksis. 1866 aastal osteti Pääsna, Pindi ja Virusküla talud. 1867 a. algas Sühavava külas talude ost. Sühavava küla kuulus tol ajal endise Palo valla piiridesse. Palo mõisa omanik parun Krudener tegi ise kihutustööd talude ostmiseks. (Hindrek Mältson)

Sest üldine ostu meeoleolu oli siin loid, arvatavasti raha puuduse tõttu. Endine Palo vald on vaesemaid Veriora valla osasid.

ISA: PEEP KOTLI sündinud
Rosmal Põlva kihelkonnas
24. okt. 1817.a.
surnud Vastse Koiolas
3.detsembril 1882.a.

*Abistatud 29. Juunil
1881.
Peep Kotli, Tada poja
Sündinud 24. Oktoobril 1817.*

EMA: LIISO KOTLI
(sünd. Orasson)
sündinud 4.märtsil 1826
surnud Väike-Maarjas
1904.a.

Lapsed:

VIIDO 1846/1913, JAAN 1848/1894, MARI xxxx/1907, **JOHAN 1853/1940**, MIINA 1856/xxxx,
LOTTI 1859/1895, LOVIISA 1866/1932

¹ Köster (lad. *Custos* `valvur`) kirikuteener, kelle ülesandeks on abistada (osaliselt ka asendada) vaimulikku usutalitustes ja usuõpetuse andmisel ning hoida kirikuvara. Luteri kirikus juhib k. koguduse ühislaulu varem eeslauljana, nüüdisajal orelimängijana, nimet. vastavalt kantoriks ja organistik). 20. saj. algul olid köstrid ühtlasi kihelkonnakooli õpetajad.

² Viira taevaskoda. Viira asunduse lähedal, Tobrelutsu ja Viira veskite vahel,

Johan õppis Virusküla vallakoolis 1863-1866³, Võõpsu saksa erakoolis, kihelkonnakoolis 1869-1872, mil lõpetas selle ja õiendas vallakooliõpetaja eksami. Õppis eraviisil, eriti saksa keelt

Johan Kotli Virusküla vallakoolis

³ Viluste algkool (Viruskülas Veriora vallas).

Viluste kooli asutamisaastat ei teata. Esimeseks koolimeistriks olnud keegi Juhan Parind. Esimese koolimaja asupaik oli Virusküla popsniku Sammuli majakese juures. Rahvas mäletab et seal varem kaks koolimaja olnud. Viimase ära põledes viidud kool Veriora mõisasse, kust ta hiljem külla tagasi toodi ja uude majja asus kus töötas 53 aastat. Praegu asub kool moodsas 1928. aastal ehitatud koolimajas. Alul töötas kool 3 õppeaastaga ja ühe õpetajaga. 1920. aastal muudeti kool 4 õppeaastaliseks kahe õpetajaga. 1923. aastal 5e õppeaastaliseks kolme õpetajaga ja 1924. a. peale töötab kool 6 õppeaastalisena kolmes klassikomplektis

PEREKONNAKROONIKA

JOHAN KOTLI

1872-1874 õppis Valga Õpetajate Seminaris⁴, mil lõpetas selle.

*Lüdimois, Laar, Eichwald, Kotli und Undritz,
Eesten des XIV. Curfus im Parochiallehrerseminar
bei Walk vom 1872-1874.*

Lüdimois, Laar, Eichwald, Kotli
und Undritz, Eesten des XIV
Cursus im Parochiallehrenseminar
bei Walk vom 1874/5 – 1876/7.

JOHAN KOTLI 24a.

*J. Lüdimois, J. Laar, J. Eichwald, J. Kotli, Th. Undritz,
J. Zimse Seminaris XIV Curfusest, 1872-1874, Jun
ni 15/7.*

J. Lüdimois, J. Laar, J. Eichwald,
J. Kotli, (24a.) Th. Undritz
J. Zimse seminari XIV cursuse
eestlased
1874. aug.8.-1877. juuni 15.p.

⁴ Cimze(Zimse) Janis (3.08.1814Rauna-22.10.1881Valga) , läti pedagoog ja muusikamees. Juhatas 1839-49 Wolmaris (Valmiera) ja 1849-81 Valgas Liivimaa rüütelkonna poolt ülalpeetavat Liivimaa kihelkonnakooliõpetajate ja kõstrite seminari, kus õpetas J.H. Pestalozzi ja F.A.W.diesterwegi vaimus. Seminari üle 400 õpilasest oli u. ¼ eestlasi. Seal õppisid C.R. Jakobson, A. Grenzstein, A . Jürgenstein jt. Seminae andis hea muusikalise ettevalmistuse. Eriti suur osa oliC. Kasvandikel eesti koorikultuuri arengus19.saj. Ii poolel; ta seminaris said hariduse paljud omaaegsed koorijuhid ja heliloojad, nagu A. Kunileid, E.A. Thomson, F.A. Saebelmann ja A. Läte.

Õpetaja Maarja-Magdaleena kihelkonnakoolis, täites vahel ka köstri kohuseid 1877-1879. Laiuse kihelkonnakoolis 1879-1893, õpetades omal algatusel ka põllumajandust ja mitut liiki käsitööd.

Olnud koorijuht Maarja-Magdaleenas, Laiusel ja Väike-Maarjas. Laiuse karskusseltsi „Püüe” asutajaid ja esimees.

1883 - 1892 töötas kihelkonnakooli juhatajana Juhan Kotli, kes 1883. aastal moodustas puhkpilliorkestri, kuhu kuulus 16 mängijat. Pillid telliti orkestrile Saksamaalt.

19. sajandi lõpul hoogustus märgatavalt kohalik seltsielu. Esimeste külalisesinejatena andsid Laiuse kirikus 1891. aastal kontserdi Miina Härma ja Aino Tamm. Kooliõpetaja Juhan Kotli initsiatiivil asutati 1892. aastal karskusselts Püüe, mille ülesandeks seati kohaliku seltskondliku elu juhtimine. Lisaks laulukooridele hakkas tööle ka näitering ning viulikoos. Traditsiooniks muutusid perekonnaõhtud.

Väike –Maarja köster 1893.aastast, tegev ühtlasi põllumajanduse alal seemnesortide arendajana ja peedi- ja naerikasvatamise levitajana⁵.

1893.a. valiti köstriks Johan Kotli (1853-1940), kes jäi ametisse surmani. Johan ja Elsa Kotli peres kasvasid tütar Pia ja poeg Alar, kellest sai tuntud arhitekt. Kotli algatusel asutati pasunakoos, muretseti Saksamaalt pillid ning väikesest rühmast kujunes peagi tugev kollektiiv. Ta edendas koorilaulu, oli muusikaseltsi looja ning kohalike laulupäevade üks eestvedajatest. Kotli tegeles ka seemnesortide kasvatamise, aianduse, mesinduse ja naeri propageerimisega. Tema juhtimisel loodi Väike-Maarja Põllumeeste Selts, millest kasvasid välja Tuletõrje Selts, Laenu-Hoiu Ühisus ja Tarvitajate Ühisus. Kotli avaldas ka ajalehtedes ridamisi Väike-Maarja teemalisi artikleid.

Esimene teadaolev leerimaja lammutati 1869.a. ja samal suvel ehitati selle asemele uus, kuhu 1873.a. asus äsjaloodud kihelkonnakool, praegu asub hoones Väike-Maarja muuseum.

⁵ Oluline hariduskeskus oli 1873.a. asutatud V.-M. Kihelkonnakool, mille juhataja (1893-1907) kirjanik J. Tamm moodustas koos Jakob Liivi, K. Krimmi ja P. Jakobsoniga nn. V.M. parnassi. 1873 asutati laulukoor, 1880 raamatukogu, 1895 puhkpilliorkester, 1896 põllumeeste selts, 1902-07 töötas tütarlaste kool, 1919-22 kujunes khk-koolist ühisreaalgümnaasium.

Köstrimaja (Simuna mnt. 5) ehitati tõenäoliselt 1880. aastate alguses varasema rehielamu asemele

Abielus Else Puusepp'aga 1902.aastast.
Noorpaar kodu väravas mai 1902.a.
Johan 47a. Elsa 27a.

Seisavad lapsed Pia s.1903 ja Alar s.1904
Istuvad Elsa ja Johan Kotli

1902.a.

Johan Kotli oli agar muusikaelu korraldaja, osales kohalikus seltsielus ning tegi kaastööd „Eesti Postimehele“, „Sakalale“, „Olevikule“, „Postimehele“ ja „Põllumehele“ varjunimede „Grassok“ ja „Köster“ all. Temalt pärinevad muide VMPS ja ühiskaupluse asutamise mõte. Ta kõneles korduvalt VMPS koosolekuil vastavatest kogemustest ja saksakeelses perioodikas ilmunud maaviljeluse uutest suundadest.

Johan Kotli initsiatiivil moodustati Väike-Maarjas 1896. aastal puhkpilliorkester. Fotel J. Kotli (keskel valge mütsiga), tema vasakul käel esimene orkestrijuhht Gustav Mälg

Johan Kotli kuulus Väike-Maarja Tarvitajateühisuse esimesse juhatusse kassapidajana. Tarvitajateühisus alustas tegevust Kotli kaupluse ruumides 1910. aastal

Väike-Maarja ÜRG 10. aastapäev 1929. aastal. Johan Kotli teises reas keskel vaatab inspektor Meose ja koolidirektor Lipu vahelt

Mälestustahvel avati Pandivere päevade ajal 9.juunil 1990.aastal V-Maarja Muinsuskaitse seltsi ja Aiandusseltsi algatusel.

Alar Kotli 100. sünnipäeva tähistamine 10.aug. 2004.a.

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi 1896 asutajaid, juhatuse liige ja näituste korraldaja.
 Väike-Maarja Tuletõrje seltsi asutajaid ja juhatuse liige.
 Mitmete teiste seltside tegelasi.
 Arendanud aiatööd ja mesilastepidamist.
 Teinud kaastööd „Eesti Postimees”, „Sakala”, „Olevik”, „Postimees”, „Põllumees”.

Poliitiline meelsus – rahvaeraakond

Väike-Maarjasse on Johan Kotli poolt ehitatud

1912.a. kauplusehoone Pika tänava ja Simuna mnt. nurgal

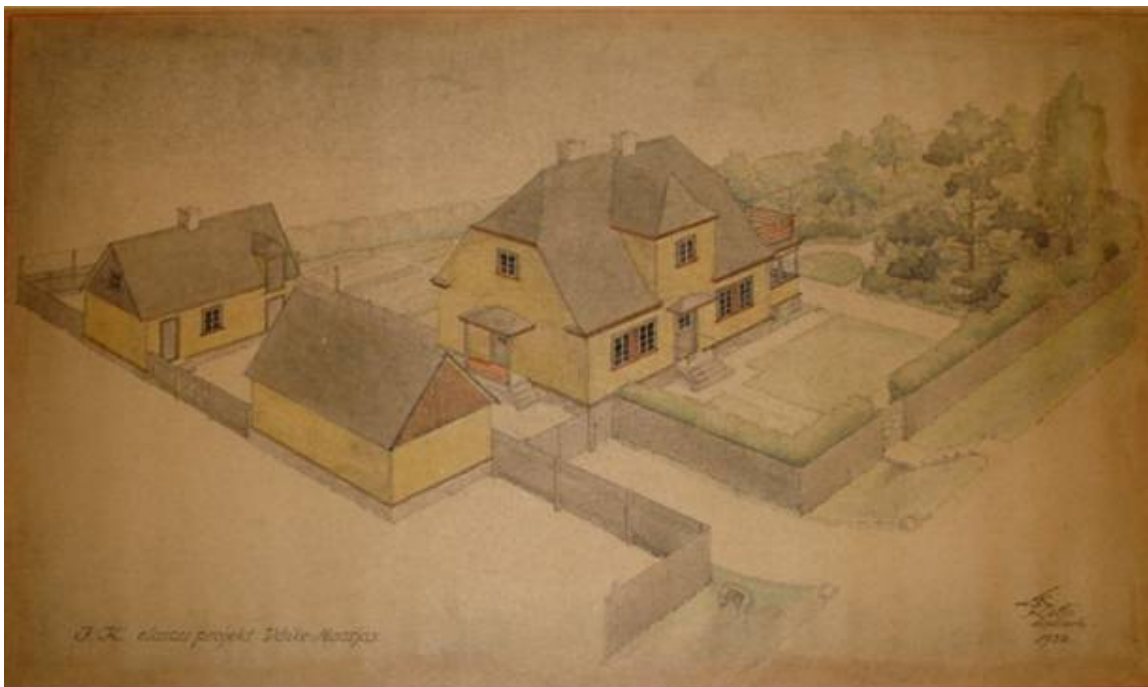

Vana kauplusehoone tõsteti teest eemale uuele vundamendile 2001.aastal.⁶

ja on nüüd Georgi söögituba.

⁶ Vt. SL Õhtuleht 6. aug. 2001. VALLAVANEM: " TÕSTAME ÜLES NAGU TORDIKARBI !" Väike-Maarjas vahetab tsariaegne maja asukohta.

1933.a Alar Kotli poolt projekteeritud elamu saun ja kuur Pikk tn 20

Ja sama elamu 2008.a. 29.juulil

<p>177074</p> <p>Eesti Vabariigi kodaniku</p> <p>Isikutunnistus</p> <p>Perekonnanimi <i>Kotli</i></p> <p>Nimi <i>Johann</i></p> <p>Isanimi <i>Peeter</i></p> <p>- 1 -</p>	<p>Dokumendid, mille põhjal isikutunnistus väljaantud:</p> <p><i>õud Vao vabariigi isikutunnistus 8 oleb 1919a 1909, põhjel.</i></p> <p>Isikutunnistuse omaniku allkiri: <i>J. Kotli.</i></p> <p>Isikutunnistus omaniku näpud:</p> <p>- 2 -</p>
<p>Isikutunnistuse väljaandja asutus:</p> <p><i>Vao vaba valdus</i></p> <p>Nõ 8</p> <p><i>3. jaanuaril 1925 a.</i></p> <p>(Allkirjad)</p> <p><i>Peeter Kotli</i></p> <p><i>Albi Kivast</i></p> <p>(Pitsal)</p> <p>- 3 -</p>	<p>Sündimisaj (vanadus) <i>9 aast</i></p> <p><i>Augustil 1853 aastal</i></p> <p>Kus seisab elanikkude nimekirjas:</p> <p><i>Vao vallas</i></p> <p><i>Vnu maal</i></p> <p>Rahvus <i>estl</i></p> <p>Elukutse (amet) <i>võster.</i></p> <p>Sõjaväe kohustus</p> <p>Perekonna seis <i>abielus.</i></p> <p>- 4 -</p>

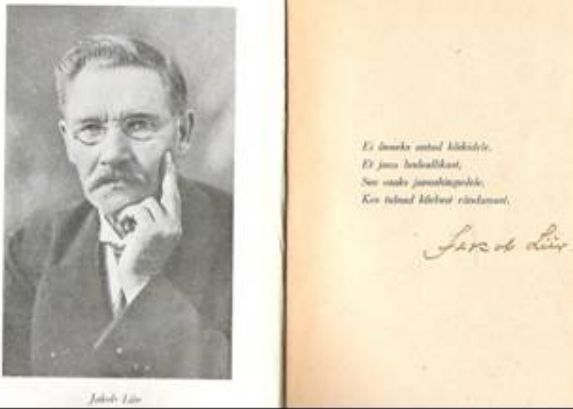
1925.a. välja antud Eesti Vabariigi kodaniku Isikutunnistus

Õnnitlustekstid Johan Kotli 40. ametiüubeli puhul

<p>13.V1933</p>		
<p>Õi ole paremat pä- ve kui see, et teinane põõnane on oma tege- naise juures, sest see on tema oma. <i>Koguja 3, 22</i></p>	<p>Armasale härra J.Kotlile, asutajale ja endisele ju- hatuallikule soovib südamest õnne ja tä- nab sõbraliku koostöö eest <i>Väike-Maarja Tervitajateühendus</i></p>	<p>Oma asutajat ja kaua- aegset juhativat tegeelat rääg- eeskujulikkude ja edumeelset põllumeest Kõrster Johann Kotli tema 40a. ametiüubeli pu- hul tervitab <i>P-Maarja Põllumeeste Selts</i></p>
<p>Väike-Maarjas nelja aastakülme hestes ühistegevuse mõtte kandjal kõrster Johann Kotli tema 40a. ametiüubeli puhul tervitab <i>Põu Pästastikku Hinnitusselts</i></p>	<p>Härra Johann Kotli! Tänu sulle 40 aastat Terve ja rõõm Telle tänu <i>P-Maarja Ühiskond</i></p>	<p>Härra Johann Kotli! Teile kui püüdnud kogu- votajale ja rahvaalgustaja- le soovivad Teile 40a. ametiüubeli puhul tervist ja õnne <i>P-Maarja Ühiskond</i></p>
<p>Isugusest härra Johann Kotli! Olet õnnele äärmiselt rõõmsad teie tegevuse Selle Väike-Maarja seltsi ja ühiskonna liikmed ning kõikidele teie ühiskonna liikmetele teie tegevuse kümne hertsu ja ühiskonna liikmetele Teie 40 a. üubeli puhul Väike-Maarja ten võtab teid <i>P-Maarja Ühiskonnaga Tõrkamisi ühtlasi</i></p>	<p>Härra Johann Kotli! Sumal on Teile kindinud elurõõmu, tervist ja jõudu. Tänu temale olete võin- nud 40a. rahetpidamata- töötada Väike-Maarja ko- quduse kõstrina ja seltskon- nategelasena, pühendades o- ma jõu ja anded koguduse vaimse elu edendamiseks. Teie 40a. ametiüubeli puhul tervitab ja soovib Teil- le südamest õnne Teile tänu- lik Väike-Maarja kiriku õukogu</p>	<p>"Andke mulle heele- püü ja kannet - kol- du ma äratan üle!" <i>Mat. 1.</i> Meenutades härra J. Kotli, kes äratas üles muusikakoidu Väike-Maarjas, soovi- me temale pikka, ilu- sat ja õnnest helisevat eluha! <i>P-Maarja Muusikakolle</i></p>

PEREKONNAKROONIKA

JOHAN KOTLI

Jakob Liivi luuletus J. Kotlile .
Luulekogust „PÄIKESE VEERUL” 1933

Zimse seminari lõpetajad 1939. a. Valgas. Paremalt esimene istub Johan Kotli (86a.)

lehekülg Johan Kotli passist Läti viisadega 10/11 nov. 1939.

Johan Kotli

Seisab Alar, süles Tõnu (s.1937), istuvad Johan Kotli, Viido (s. 1933), Meinhard Heinpere

Johan Kotli hauaplats Väike –Maarja kalmistul

**JOHAN
KOTLI
9.VIII 1853
12.III 1940**

Dolomiidist hauatähise kujundas poeg Alar Kotli.

Raudristid kuuluvad

Vasakult

Lotti Rosenberg- sünd. Kotli 1859-1895,

Liiso Kotli sünd. Orasson . 1828-1904

Johan Kotli õde

Johan Kotli ema.

-üritus-: Näitus "Köster Johan Kotli 155" ja Kadrina kirikukoori kontsert

-aeg-: 9.07.2008

Teisipäeval, 29. juulil kell 19.00 avatakse Väike-Maarja kirikus näitus "Köster Johan Kotli 155".
Laulab Kadrina kirikukoor.

Kogunemine kell 18.00 vana surnuaia väravasse, mälestusminutid

Mälestusküünla süütamine kalmistul.
Pildil Johan Kotli järeltulijad peredega ja korraldajad.

Väike-Maarja köster Johan Kotli – 155

1. juunil süüdati Väike-Maarjas Johan Kotli haual mälestusküünal.

Nii on küünlad tehtud,
et elavad põledes,
käsikäes elu ja surm
on küünalde tuledes. (Ott Arder)

Johan Kotli oli pea 40 ja poissmees kui ta 1893 tuli Väike-Maarjasse köstriks. Järgmise neljakümne aasta sisse mahtus Väike-Maarja kiriku köstritöö, Põllumeeste seltsi ja Tuletõrje ühingu asutamine, agar tegevus Tarvitajate Ühistu kassapidajana, hoolas aia- ja põllutöö, mesilaste pidamine, uute põllupidamisvõtete ja seemnete aretuse propageerimine. Selle aja sees ta abiellus ja kasvas suureks lapsed Alari ja Pia. Johan Kotli suri 1940. aastal ja maeti Väike-Maarja Vanale surnuaiale. Hauakivi kujundas tema arhitektist poeg Alar Kotli.

Elas kord üks küünal
ja põledes lühenes.
Ära põles küünal,
kuid pimedus vähenes. (Ott Arder)

Johan Kotli näituse avamisel Väike-Maarja kirikus mängis orelit Agu Tint ja laulis Kadrina kirikukoor. Rohkesti oli kohal Johan Kotli järeltulijaid kolmandast, neljandast ja viiendast põlvkonnast. Osavõtjad said meeldiva elamuse.

Väike-Maarja muuseumi juhataja Ene-Riina Ruubel

V-MAARJA MUUSEUMI POOLT ETTEKANTUD TEKSTID 29.07.2008.A.

Kotli, kirjutanud rohkem kui 70 aasta vanuselt, s.o. hiljem kui 1923. aastal.

V-MM 11:15

2. Kotli, Johan; varjunimi Grasson, köster.
3. Pääsma külas, Palo vallas, Röpina kih. Wanaotil 28. juulil 1853.
4. Isa: Peep Kotli, ema Liiso, sünd. Orasson.
5. Else Puusepp'aga 19. maist saadik 1902.
6. Valla koolis 3 a., kihelk. koolis 3 a., vallakoolmeistri eksami ära teinud, 2 a. erakoolis saksa keelt õppimas ja Valga Zimse kihelkonnakooliõpetajate seminaari astumiseks ettevalmistamas, kuhu 1874. augusti kuul sisse sain. Maikuus olin juba 1873 sisseastumise eksamil, kukkusin aga "läbi", sest olin saksa keeles kõhn ja teiseks võeti sel aastal ainult lätlased vastu. 1877 tegin lõpueksami ära kihelk.kooliõpetaja diplomiga ja sain Maarja-Magdaleena kihelk.kooliõpetajaks, kus 2 aastat töötasin, 1879-1893 a. Laiuse kihelkonna kih. kooliõpetaja, kus üksi koolis töötasin, peale selle veel pühapäeviti köstrile abiks olin meestekoori juhatajaks, mängukoori (16 pilli) asutajaks ja juhatajaks olin, karskusseltsi „Püüe“ asutasin ja selle esimeheks olin.
Vene keele õppekeeleks tegemise puhul olin sunnitud armsaks saanud kooliõpetaja ametist lahkuma ja köstriks hakkama. 1893 aprilli 29. päeval lahkusin raske südamega Laiuselt oma, viimastele ja endistele õpilastele lahkumise kõnet pidades ja töö tähtsust meele tuletades ja asusin Wäike-Maarja köstriks, kus tänani ametis olen. Siin asutasin „Pöllumeeste Seltsi“, olin 6 aastat seltsi kirjatoimetajaks, näituste korraldajaks ja asjaajajaks. Kirjut. ametist lahkumisel annetas selts mulle järgmise aadressi....
Olin ka mõne aasta kooliõpetajate koori juhatajaks. Kohaliku „Tuletõrje Seltsi“ asutasin ka.
7. 1877. aastast hakates, kirjutasin kohalikke teateid ja kirjeldusi 1) „Eesti Postimehele“, Jannseni ja Grenzsteini juhendamisel, 2) „Sakalale“ selle ilmumise esimesel aastal, 3) „Olewikule“ kuni Grenzsteini lahkumiseni ja
8. 4) „Postimehele“
5) „Pöllumehele“ kartulikasvatamise, põldubade ja odra, nisu ja muu teema üle.
Kui Wäike-Maarja Pöllumeeste Selts 25. a. kestupidu pidas ja selle tegevuse üle aru anti, olin ma kõige rohkem kõnesid pidanud. Siinne Pöllumeeste Selts sai ümberkaudsete seltside emaks: Koeru, Ambla, Iisaku j.m. seltsi asutajad said minu käest nõudmise peale põhikirjad, ministeeriumi saadetava „palvekirja“ ära kirju, näituse eeskirju ja muud.

Oma 70. a. sünnipäeval äratasid mind kohalikud seltskonna tegelased kaunite lauludega üles ja kolm meest pidasid mulle liigutavad kõned ja andsid mulle järgmise aadressi....

9.tunnistus.

10. Olen rahvaerakonna liige.

11. Väike-Maarja

12. Oma pildi lisan juure.

1922 a. peale olin Kirjameeste Seltsi ja olen praegu Kirjanduse Seltsi liige.

Wiimastel aastatel ei ole aga mahti saanud koosolekutele minna.

J. Kotli mapist.

Tuntud isikuid Väike-Maarja mailt

Johan Kotli (09. aug. 1853 - 12. märts 1940) tuli Väike-Maarjasse 1893.a, kui ta valiti siia köstri ametisse, kellena töötas surmani. J.Kotli oli agar muusikaelu korraldaja, võttis osa muudest üritustest ja tegi kaastööd ajalehtedele. Ta organiseeris 1894.a Ebavere mäe jalamil suure kontserdi, nn. 75-aastase priiuse mälestuspeo. Samuti oli just J.Kotli see, kes algatas Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi rajamise idee.

Jakob Liivi kõne Johan Kotli 80. juubelil.

Lugupetud jubilar perekonnaga, väga austatud aktusest osavõtjad!

Tänane sündmus viib meid vaimus tagasi kaugesse minevikku, niikaugemale, et palju tervest sajast tagasi ei taha jäädagi. Näeme aegu, kus asutati esimene eesti ajaleht „Perno Postimees“ 1857a., kus hakati eesti talupoegade õigusi kindlaks määrama seadustega, kus talupojad -- maarahvas ise hakkas liikuma esimesi seltse asutama, kus korraldati esimene üldine eesti laulupidu 1869.a., mil orjapõlvest vabanenud maarahva vaimustusel ei olnud piiri. See on eesti ärkamisaeg. Tolle aja tegelased on enamasti kõik mullas. Tihtipeale laulame „Eesti vaprad vanemad vaimuvallast vaatavad“, jah seal vaimuvallas nad on - nimetame vaid ärkamisaja tegelasi- Dr Kreutzvald, Jannsen, Dr Herman, C. R. Jakobson, Dr Hurt, M. Veske, Koidula jne. jne.

Kõiki ärkamisaja sündmusi on kaasa elanud, kõigi nimetatud tegelastega on kokkupuuteid olnud meie tänasel jubilaaril. Tarvis otsida vaid juhust, et kuulda jubilar suust, kuidas koosolijad austasid püstitõusmisega isa Kreuzvaldi, kuidas kõneles J. Jannsen, millised voolud valitsesid Eesti Kirjameeste Seltsis ja kes olid nende esindajad. Kuidas võitles Dr Hurt ja kuidas talitas C. R. Jakobson. Seda on jubilar kõik näinud ja nii mitmeski asjus kaasa löönud, kaasa liikunud. Meie loeme seda aga ajaloost. Jubilar kaudu saavad need sündmused meile täna elavamaks, kerkivad silmi ette vaimuvallast vanad tegelased ja see aeg, kus hakati raiuma alusmüüre meie iseseisvale Eestile. Juba see asjaolu põhjustab meil tänase päeva pühitsemise.

Jubilar on olnud kogu pika eluaja tööinimene. Püüame saada ülevaadet siin täna sellest tööst. Sündinud on jubilar Võrumaal 1853. Võrumaast oleme kuulnud, et ta on viletsa pinnaga maa. Kui on aga taimel elujõudu, siis kasvab ta ka kaljul kauniks puuks. Nii ka meie tänane jubilar. Tuli raskustega võidelda kuni jõuti välja avarusse, valguse kätte.

Jubilar on valinud oma elukutseks õieti kooliõpetaja ameti ja on saanud sellekohase ettevalmistuse Valga seminaris. Seminari lõpetamise järele õpetajaks olnud 16 aastat, sellest Maarja-Magdaleena kih. koolis 2 aastat ja Laiuse kih. kooli õpetajaks ja juhatajaks 14 aastat. Innu ja armastusega on jubilar teinud koolitööd. Tihtipeale kerkivad tal veel kaua aja järele silmi ette pildid koolist ja koolisündmustest. Ja vaadake, kuidas ta siis kõneleb neist säravail silmil. Ei olnud jubilar sarnane, kes oli rahul sellega, mis saanud seminaris. See oleks tähendanud ju tagurpidi minekut. Eestis ei olnud ju tol ajal omakeelset kirjandust. Telliti Saksamaalt. Loeti, uuriti ja mis leiti hea olevat, see võeti klassis tarvitusele. Tarvilisel korral tsiteerib jubilar praegugi tolleaegsete Saksa pedagoogide mõtteid. Nii oli jubilar läbi ja lõhki koolimees. Miks ta siis lahkus koolipõllult? Vaadake, see kange vene keel, mis tol ajal hakkas valitsema!! Jubilar oli saanud oma hariduse saksa keeles. Vene inspektor nõudis aga kangesti vene keelt. Saksa aegne koolide revideerimise asutus – Ülem koolikohus – tunnistas Laiuse Kihelkonnakooli töötulemused küll eeskujulikeks, aga jubilar pidi hakkama otsima endale teist teenistuskoha.

Ja see teine koht oli Väike-Maarja köstri koht, kuhu jubilar asus 1893 aastal s.o. 40 aastat tagasi. Köstriteenistus endise korra ajal ei olnud päris meeldiv ja nimelt sellepärast, et köster oli väga ühe inimese meelevald ja tegude all, Köstri tegevusvabadus oli tihtipeale piiratud tujukate õpetajate poolt. Praeguse olukorra juures ei oleks sarnane nähtus enam mõeldav.

Ei või ka jubilar selles suhtes nuriseda kadunud pastori üle, kes jättis köstrile väljaspool tegutsemiseks vabad käed. Seda vabadust kasutas jubilar ohtrasti. Seltside asutamise kogemusi oli hr Kotlil juba Laiuselt, kus tema algatusel asutati karskuse selts „Püü“. Väike-Maarjas ei olnud tol ajal veel ühtegi seltsi. Kuidas võis see nii edasi kesta? Jubilar algatas mõtte ja viis läbi, et juba 1896 aastal asus tööle kohalik Põllumeeste selts, kus jubilar oli ise agaralt ametis kirjatoimetajana, näituste korraldajana ja kõnepidajana. Senikaua kuni seisab Väike-Maarja Põllumeeste Selts, ei võiks ühelgi seltsi liikmel ununeda jubilarite teened selles seltsis. Jubilar algatusel kutsuti Väike-Maarjas ellu veel teinegi selts –Tuletõrje Selts, kus asutaja oli 6 aastat kirjatoimetajaks ja kassapidajaks. Jubilar on mahti saanud ka laulukoori juhtimiseks Laiusel ja Väike-Maarja alguaastatel. Ka praegu ei ole ühtegi kohalikku seltsi, kus jubilar ei ole liikmeks ja ei tunne kaasa seltsi püüetele. Nii lühidalt jubilarite seltskondlikust tegevusest.

Kõige selle juures ei ole jubilar ka ennast ära unustanud. Kokku hoides ja korjates on jubilar ehitanud Väike-Maarja keskusesse maju. Aga kuidas siis muidu läbi saab? Kes sind varjab ja toidab kui jääd vanaks? Meil ei ole ju viisiks tarviliselt hinnata töömeeste teeneid, kes tihtipeale on ohverdanud oma tervise ühiskonna eest.

Ja nüüd seisab jubilar täna siin meie ees – 80 aastat vana. Ei mitte abitu raugana, vaid pealtnäha terve, na priskena ja rõõmsana. Kui tahetakse töövälja piirata, siis tõuseb ta püsti, ajab rinna ette ja hüüab: „Kes võib öelda, et ma ei tule oma tööga toime?“

Vaadake, see on väärtus, see on tüüpiline Eesti visadus. Seesuguse töökuse ja visadusega ehitati Eesti riiki. Sarnane töökus ja visadus on ka edaspidi meie rahva tuleviku ja õnne pandiks.

Olge terve, jubilar!! Tuhat tänu töö ja ilusa eeskuju eest!! Olgu Teil vanuspäevad kerged ja rõõmsad!

ALMA IMAKAEVU KOTLIST

Väike-Maarjas olid väga toredad inimesed. Kotlid olid niisugused ühed toredamad. Nad oskasid saksa keelt. Ma ei tea, kas neil kodune keel oli saksa keel, minuga rääkisid nad ikka eesti keeles. Hästi palju käis seal külalisi. Nad olid kohe sellised külalislahked. Kotlite majast on mul üldse väga meeldivad mälestused. Kui nemad pidasid pidu, siis kutsusid ikka mind ka peole. Kodus pidime kõvasti tööd tegema, aga Kotlite poole lubati mind alati. Külalisi käis seal nii Moskvast kui Peterburist ja üle Eesti tähtsaid inimesi. Kotlid kostitasid kõiki külalisi. Aino Tamm ja Paula Breem on seal ööbinud. Minul oli kohe kindel koht vana Kotli kõrval. Praegu ma mõtlen, et mida oli tal oli plikakesega rääkida, aga ju oli ta siis niipalju pedagoog. Ma ei mäletagi, kus Kotli enda lapsed Alar ja Piia istusid, aga Alar vist ei istunudki, tema tegi alati tööd, ta oli hästi töökas poiss. Proua istus ka kuskil.

Kotlitel olid väga ilusad toad. Kõige esimene tuba paremat kätt oli Piia tuba. Vasakut kätt oli koduõpetaja tuba, Kotlid pidasid alati koduõpetajaid. Siis tuli saal, mis oli hästi pikk ruum. Seinte ääres olid sohvad, mille ees minu meelest pärsia vaibad. Kõik ruumid olid ilusasti sisustatud. Kui ma hiljem lugesin Lev Tolstoi raamatuid, kus oli kirjeldatud mõisa tube, siis tuli mul alati silme ette Kotlite elamine. Pidul puhul kogunesid inimesed alguses saali, kus vesteldi ja tehti nalja. Tähtsad inimesed rääkisid ikka oma tähtsaid jutte. Saali kõrval kohe oli suur söögituba. Söögilauda mahtus ikka palju inimesi. Söögid olid alati head. Proua Kotli oli väga hea perenaine. Alkoholi ei tarvitatud kunagi. Sel ajal oli Väike-Maarja peale 2 joodikut, nüüd on võib-olla 2 karsklast. Kotlid käisid kõigiga läbi, intriige polnud.

A. Lepik Johan Kotlist.

Johan Kotli, vana seltskonnategelane, õpetaja ja köster, praegu noorehingeline rauk. On vanemate Väike-Maarja seltside-põllumeeste seltsi ja tuletõrjeühingu isa.

Töötas tarvit.-ühisuses südikalt kaasa juhatusliikme-kassapidajana 9 aastat, alates 1910. aastast kuni 1920. aastani. Eriline teene tarv.-ühisusele, et julges üürida noorele algavale asutusele oma kaupluseruumid, mis asuvad Väike-Maarja paremas paigas ja saatis sealt välja, et ühisusele ruumi teha, tookordse elujõulisema kohaliku erakaupmehe. Sinna jäi ühisus kuni praeguste ruumide omandamiseni.

J. Kotli'l oli usku tarvit.-ühisuse tulevikku ja see usk pole teda petnud.

Vabadussõja ajal, kui nooremad enamlaste terrori eest olid sunnitud põgenema, jäi vana härra Kotli sangarlikult kohale, juhtis ainuvalitsejana ühisust hädaohtlikul ajal ja oma diplomaatliku esinemisega oskas päästa ühisuse varad rüüstamisest.

Soe pats vastutuleku, usalduse ja hoolitsemise eest!